

מזכרונותיה של ג'וליאנה טדסקי:

הוצאה להורג פומבית

חזרתי מן העבודה, ידיים בכיסים ואני מחשבת את המאזן היומי.

"עוד יום אחד של שבי מאחוריי! היום לא היה קר מדי". עדיין חשתי את חמימות השמש על גבי, אותה ההנאה שאפילו הגרמנים לא יכלו למנוע מאתנו.

פלוגות רבות כבר שבו מן העבודה: הנשים התפצלו לקבוצות סביב הספסלים או תחת החלונות וחיכו למפקד. התקרבותי לשולחן והוצאתי מכיסי את חתיכת הלחם האחרונה. - אתן יודעות, - אמרה יוניה אחת לחברותיה, - הערב, אחרי המפקד, יתלו שתי בחורות. Dio del mundo, - למה? - שאלה מישהי.

"לעזאזל עם היווניות, - חשבתי - הן אינן מרוצות אם אין להן איזה סיפור מחריד לספר. הן סבלו כל כך הרבה עד שהן רואות בכל מקום קרמטוריום ומוות". קמתי עצבנית ופניתי אל אחד החלונות כדי לכרסם בשקט את הלחם שלי.

קול האזעקה שקרא למפקד הוציא את כולן החוצה בבהילות. האווירה הייתה משונה, מין טקסיות לא שגרתית: נשות האס-אס, כמו עורבים שחורים, התכרבלו בתוך מעיליהן. מתיחות עצבנית השתלטה על כולם ובישרה אירועים מעוררי חשד. הסתכלתי על אולגה; פניה כאילו אמרו: "זהו זה". המפקד נמשך זמן רב יותר מן הרגיל. כולם חיכו למישהוא שהיה אמור להגיע. שלושה אסירים במדי פסים, עברו לפני השורות שלנו בצעדים כבדים. זה שצעד באמצע היה גבר בעל ממדים.

- התליין - שמעתי מישהו לוחש. רטט חלף בין השורות. לפתע הגיחה מכונית במהירות מהסיבוב, ונעצרה בבלימה חדה מאחורינו. מפקד המחנה יצא מן המכונית ואתו עוד שניים שלושה אנשים אשר, לפי מדיהם ודרך הילוכם, היו כנראה נושאי תפקידים חשובים.

- אחורה פנה! - הגענו לרחבה בין הבלוקים. ברצועת השמיים הפתוחה, בין שתי שורות בניינים שלא הוארו עדיין, כבו מרחוק לשונות האש האחרונות של השקיעה. צללי ערב ירדו מן הגגות ובשעת הדמדומים של בין הערביים, להקות של עורבים מקרקרים הנמיכו עוף. על רקע השמיים, באור האפלולי של בין השמשות, יכולנו להבחין בצלליתו של הגרדום. הנשים-חיילות, היצורים המעוותים האלה שגרמניה הנאצית הביאה לעולם, דחפו אותנו קדימה כאילו היינו עדר כבשים מרדניות, באיומים וצעקות.

- ה-Union בשורה הראשונה! - מקום הכבוד נשמר לפלוגה שעבדה בבית החרושת לתחמושת.

מנורה הודלקה מעל לגרדום ושני חבלים תלויים מן המוט המרכזי התגלו לעינינו; על המישורת ישבו ברוב הדר ה-Lagerkommandant והטיפוס הענק, האסיר התליין. רעש

פתאומי גרם לקהל האסירות לסגת לאחור כדי לפנות דרך לקורבנות: שתי יהודיות פולניות, כמעט בנות עשרים. הן צעדו שלוות ונחושות. אחרי שנים של חיים במחנה ואחרי חדשים רבים של מאסר וחקירות סוחטות, הן הגיעו למסקנה שבכל מקרה, בדרך זו או אחרת, נגזר עליהן למות.

מן הבימה הגיע קול נהמתו של הגרמני:

-Sabotage... Sabotage...

הקורבנות הואשמו בכך שסיפקו לקבוצת אסירים שעבדה בקרמטוריום, אבק שריפה שגרם, שלושה חודשים קודם לכן לפיצוץ חלק מן הבניין וכתוצאה מכך, אחד מתאי הגז הידועים לשמצה, יצא מכלל שימוש, כמו כן, הן מילאו את תרמילי הכדורים בחול רגיל במקום באבק שריפה.

- זהו פשע נגד הרייך השלישי, מעשה חבלה וככזה עונשו מוות - רעם קולו של הגרמני. הקצין לא העלה בדעתו, אף לא לרגע, מה הייתה משמעותו של הבניין הארוך בעיני האסירות: מן היום בו נעלמה המשפחה כולה בקרמטוריום, מן הרגע בו אתר הגז המסתורי בלע אחיות, חברות ועמיתות לעבודה שנבחרו, במקרה, בסלקציות, ראינו את להבת האש הנישאת מן הארובה, בתחילה רק מידי פעם ואחר כך ללא הפסקה, יום ולילה. האש זללה את התקווה, כילתה את הכוחות, טרפה את שנתנו והפכה את לילותינו לסייטים ואת הימים הפכה למארב מורט עצבים ובלתי פוסק של המוות.

מבטן של כל האסירות היה מושפל ארצה והפנים היו קפוצים: רשפי שנהא, אימה ונקמה חלפו על פנינו.

כאשר נכנסו דמויותיהן של הקורבנות אל תוך מעגל האור שזהר מעל הגרדום, התפרצה פולניה אחת ביללה קולנית, היא זיהתה בין הקורבנות את חברתה לשבי.

- תפסיקי, או שאשלח אותך להצטרף אליה! - הטיחה בפניה ה-Aufseherin באגרופים קמוצים ומתוך המדים הנוקשים הזדקק פרצוף נטול חמלה שכל רגש ורגישות נשיים היו זרים לו.

בדממה שהשתררה יכולתי לשמוע רק את שיניי שנקשו מן ההלם והקור. הזעקה שנחנקה באיבה בחוץ מצאה הד באחד האגפים בבית החולים: אחותה של אחת הצעירות הנדונות ניסתה, בהתקף של טירוף, לזרוק את עצמה מן המיטה....

שתי הפולניות הגישו את צווארן העדין לתליין. כשהוא כובש את התרגשותו ואת הפלצות שאחזה בו, נתן האיש, פולני אף הוא, משיכה עזה בחבל ושתי צלליות שנראו כבובות טרגיות, היטלטלו באוויר, ללא המשענת של השרפרפים תחת רגליהן.

הפנסים נדלקו מעל גדרות התיל. בחוץ נשמע קול זמר שהפר את השקט הקודר. לפני הבניינים ששימשו את אנשי האס-אס שהיו צבועים בצבעי הסוואה, והיו זהים בצורתם לבניינים במחנה הריכוז במחשבה לנצל את העובדה שהאויב לא יתקוף את מחנות הריכוז,

צעדו החיילים בשורות הלך ושוב כשהם מלווים עצמם בשירה ונושאים שרפרף על כתפיהם, כדי לתרגל את צורת ההילוך הזקופה והקרבת תחת משקל של תרמיל-גב. שתי הצלליות, ראשיהן שמוטים, עשו חצאי סיבובים סביב עצמן, זרועותיהן זעו על רקע שמי הלילה זרועי הכוכבים ואור הפנסים הבוטה הדגיש את קווי המתאר ואת הצללים שלהן. מצעד החיילים נפסק. שמענו שקוראים במפקד, בשמות אנשים, בטון צבאי. בחשכה ובדממה הדהדו השמות כמו שמותיהם של הנשמות שנקראות כדי להיטהר ביום הדין: כולם עד אחד נושאים באחריות, ממפקד המחנה ועד אחרון ה-Posten, לפשעים שבוצעו במחנות המוות והעינויים האלה.

לבסוף הותר לאסירות לשוב פנימה. ליד גדר התיל, בקצה המחנה, עמד עץ אשוח. פנסי החשמל שהיו תלויים על ענפיו האירו את סבך החוטים והפיצו אור נטול אינטימיות ובושה: עץ חג המולד אשר העבירו הגרמנים למחנה לתקופת החגים, ימים בהם הזיכרון של המשפחה, של הבתים הנטושים, של הארץ הרחוקה, היה כואב ומר במיוחד. "ודאי, - חשבתי, - העץ עדיין שם, מחר חג ההתגלות; היום החמישי בינואר!". התרפקתי במחשבותיי ברוך על העץ הזה, שנתלש מחבריו ביער הולדתו, גם הוא, כמונו, אסיר, ערום, ללא נרות זעירים, ללא כדורי כסף, וללא שרשראות קישוט נוצצות.

הטבע חמל עליו ולמחרת, יום חג ההתגלות, כיסה אותו בשלג. בשובנו, שמנו פנינו, כולנו, אל המיטות, מותשות, מבלי להביט אחת בשניה. קול הפטפוט הרגיל, המהומה הקולנית השגרתית לא נשמעו הפעם באולם השינה. כל אחת מאתנו שכבה על גבה בעיניים עצומות למחצה ולא נגעה במנת הלחם או הנקניק שלה. אחרי חצי שעה שבו מן העבודה פלוגות עבודה נוספות. היה זה אך נסיון שווא לנסות להתחבא בדרגשים או בשירותים. שני קורבנות נוספים המתינו לתורם ללמד את החצי השני של האסירות את הלקח שבגרמניה, מי שאשם במעשה חבלה, עונשו עליה לגרדום.

מקור: טדסקי, ג'וליאנה, יש מקום על פני האדמה, סדרה ע"ש קורצ'אק, יד ושם, 2001, עמ' 143-146.